

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Т.В. Войцях

**ВІРТУАЛЬНА СПІЛЬНОТА ЯК ФОРМА
РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА У МІЖКУРСОВИЙ
ПЕРІОД: ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА МОДЕЛЬ**

Інформаційно-методичний матеріал

**Черкаси
ЧОІПП
2013**

Рекомендовано до друку Вченою радою ЧОПОПП.

Протокол № 3 від 30 серпня 2013 року

АВТОР:

Войцях Т.В., методист обласного центру практичної психології і соціальної роботи Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників

В 65 Войцях Т. В. Віртуальна спільнота як форма розвитку професійної компетентності соціального педагога у міжкурсовий період: експериментальна модель [Інформаційно-методичний матеріал] / Т. В. Войцях. – Черкаси, ЧОПОПП, 2013. – 20 с.

Автор аналізує умови організації ефективної діяльності віртуальної спільноти як складової інформаційно-комунікаційного освітнього простору післядипломної освіти для розвитку професійної компетентності соціального педагога; розглянуто наукові підходи до визначення сутності понять «інформаційно-комунікаційний простір» та «віртуальна спільнота»; представлено експериментальну модель віртуальної спільноти соціальних педагогів.

Для соціальних педагогів.

Найголовнішим ресурсом розвитку суспільства є люди, їхні інтелектуальні, творчі, духовні здібності. Як зазначають науковці, сьогодні найбільш обмежений і найдорожчий ресурс – знання й компетенції. Отже, важливим завданням сучасного суспільства є створення умов для реалізації особистісного та професійного потенціалу кожної людини.

Інформаційно-комунікаційні технології посідають сьогодні центральне місце у освітньому просторі та є ефективним засобом не тільки спілкування та обміну інформацією, а й розвитку професійної компетентності педагогічних працівників. Тому особливої актуальності у сучасних умовах перебудови сучасної системи освіти набуває пошук нових організаційних форм забезпечення безперервного методичного супроводу професійної діяльності та розвитку професійної компетентності соціальних педагогів у системі післядипломної освіти.

Питання змісту професійної підготовки соціальних педагогів досліджувались науковцями у різних аспектах, зокрема: підготовка і професійне становлення соціальних педагогів, професійна компетентність у структурі його професіоналізму (С. Архипова); розгляд структури і змісту професійних умінь соціального педагога (Г. Лактіонова, Є. Мигович); визначення актуальних питань соціально-педагогічної теорії і практики (І. Богданова); зміст соціально-педагогічної діяльності, форми та методи її здійснення (О. Безпалько, І. Зверєва); технології і функції соціально-педагогічної роботи (А. Капська); технології професійної підготовки соціальних педагогів (Л. Міщик, Г. Майборода); теорія і методика професійної підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти (В. Поліщук); використання ІКТ у процесі професійної підготовки фахівців (О. Андрєєв) та ін. Для моделювання сучасного інформаційно-комунікатційного освітнього простору цікавими є результати досліджень В. Степанова, В. Брижко, Г. Почепцова та ін.

Широке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіту визначено як одне із стратегічних завдань розвитку інформаційного суспільства в Україні [7].

Водночас результати аналізу наукової літератури та стану підвищення кваліфікації соціальних педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти свідчать, що проблема розвитку професійної компетентності соціальних педагогів засобами інформаційно-комунікаційних технологій доки що не

виокремлювалась як окрема педагогічна проблема і не знайшла належного висвітлення у працях науковців. Це, в першу чергу, привело до виникнення суперечностей між зростанням вимог інформаційного суспільства до рівня професійної компетентності соціального педагога і нерозробленістю організаційно-педагогічних умов розвитку цього феномену у системі післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Відповідно до актуальності окреслених проблем, вважаємо, що важливим завданням є створення у системі сучасної післядипломної освіти соціальних педагогів, зокрема у міжкурсний період, інформаційно-комунікаційного освітнього простору, одним із формуючих компонентів якого стане нова форма професійної комунікації – віртуальна спільнота.

Важливим фактором у дослідженні змісту та умов організації ефективної діяльності віртуальної спільноти як складової інформаційно-комунікаційного освітнього простору є формування основних понять.

Поняття «інформаційне суспільство» входить до світової наукової й суспільно-політичної терміносистеми. Цілісної теорії інформаційного суспільства до цього часу немає. На думку науковців, це зумовлено насамперед тим, що відповідними дослідженнями займається ціла низка наук – соціологія, теорія комунікації, соціолінгвістика, психолінгвістика тощо. Тому теорія інформаційного суспільства має міждисциплінарний характер [8, с. 111].

Інформаційне суспільство – це суспільство, яке ґрунтується на інформації (Парламентська Асамблея Ради Європи, 1997).

Із розвитком нової інформаційної епохи та появою інноваційних комунікаційних технологій нагальним стало питання взаємодії двох сфер – інформаційної та інноваційно-комунікаційної. Таким чином, інформаційне суспільство трансформувалося в **інформаційно-комунікаційне суспільство**, де базовою цінністю є не тільки знання та інформація, а й комунікація між соціальними групами й окремими індивідами [8].

В рамках нашого дослідження, беручи за основу тлумачення термінів «електронна освіта» та «інформаційна структура», визначених у «Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» [7], пропонуємо розглядати освітній інформаційно-комунікаційний простір як організаційно-педагогічну умову неперервного розвитку професійної компетентності соціального

педагога в системі післядипломної освіти педагогічних працівників, що передбачає наявність сформованої інформаційної інфраструктури як сукупності різноманітних інформаційних (автоматизованих) систем, інформаційних ресурсів, телекомунікаційних мереж і каналів передачі даних, засобів комунікацій і управління інформаційними потоками, а також організаційно-технічних структур, механізмів, що забезпечують їх функціонування, для забезпечення отримання освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Досліджуючи питання організації діяльності віртуальної спільноти як складової сучасного інформаційно-комунікаційного простору, ми прийшли до висновку, що узгодження термінології щодо *віртуальних спільнот* так само, як і *віртуальних освітніх спільнот* продовжується до цього часу. Можливо, це зумовлене тим, що саме словосполучення *віртуальні спільноти* має відношення як до соціології (спільноти), так і до технологій (віртуальні).

Перш за все цей термін визначали соціологи, спираючись на основне ключове слово – спільнота. У перекладі з англійської мови слово спільнота *community* визначається як: 1) «люди, які проживають в одному місці — регіоні або країні за однаковими правилами і законами», 2) «група людей, які проживають разом, мають спільні інтереси, роботу, діяльність і т. д.», 3) «спільна участь у якомусь процесі або володіння чимось».

Ожегов С. І. надає схоже тлумачення: «спільнота – об'єднання людей, які мають спільні цілі» [3].

Спільнота – мала група або велика соціальна група людей, які активно спілкуються між собою як на професійні, так і на непрофесійні теми [4].

Спільнота – це група людей, які відчувають досить спільного між собою з якої б то не було причини, щоб мати спільні прагнення, цілі та структури [5].

Соціальні спільноти – це такі спільноти, що реально існують і є емпірично зафіксованими сукупностями індивідів, котрі характеризуються відносною цілісністю як самостійні суб'єкти соціальних дій та поведінки, мають певний кількісний склад, достатньо міцні зв'язки, виконують ту чи ту спільну діяльність. Соціальні спільноти є особливим рівнем організації суспільства. Вони виникають і формуються на основі культурно-історичної самобутності людей, їхніх родинних зв'язків та подібності стадій

життєвого циклу, територіально-регіональних ознак, а також ситуативно – для виконання спільних дій [1].

Соціальна спільнота — сукупність людей, об'єднаних відносно стійкими соціальними зв'язками, відносинами, яка має загальні ознаки, що надають їй неповторної своєрідності [9].

Соціальні спільноти відзначаються великим різноманіттям видів, форм. Функціонально соціальні спільноти спрямовують дії своїх членів на досягнення групової мети. Одним із різновидів соціальних спільнот є соціально-професійні групи.

Соціальні спільноти можуть виникати спонтанно (мимовільно) чи інституціоналізовано (організовано), бути формальними чи неформальними. Враховуючи також, що індивід одночасно є членом одразу кількох спільнот, їх класифікація досить важлива і певною мірою умовна. Але, як будь-яка систематизація, вона (класифікація) покликана сприяти глибшому розумінню сутності об'єкта чи явища. За найзагальнішою сукупністю ознак можна виділити два широкі підкласи соціальних спільнот – масові і групові спільноти [9].

Об'єднуючи два основоположних слова: *спільнота* і *віртуальна* відомий американський письменник, дослідник віртуальних спільнот Говард Рейнгольд у 1980 році одним з перших визначив цю дефініцію як: «віртуальні спільноти — це соціальні накопичення людей, які є користувачами мережі і достатньо довгий період часу продовжують публічні обговорення якоїсь проблеми, виражаючи своє особисте відношення до неї, формуючи свою особисту мережу взаємовідносин у кіберпросторі». Зауважимо, що поняття «кіберпростір» розуміється як цифровий світ, фізична інфраструктура, яка створена комп'ютерними мережами, зокрема, Інтернет [2].

Таким чином, можемо визначити поняття ***віртуальної професійної спільноти*** як соціальне об'єднання представників певної професії, яке має спільні інтереси, прагнення і цілі та формується у мережі Інтернет для відкритого обговорення та обміну знаннями і досвідом з професійних питань.

Створення віртуальної спільноти як складової інформаційно-комунікаційного освітнього простору в мережі Інтернет забезпечує її учасникам доступ до набору потужних електронних інструментів та ресурсів, які дозволяють незалежно від регіонального розташування налагодити в середині професійної групи ефективну співпрацю, спілкування та обмін знаннями, практичним досвідом, а також методичними, фото-, аудіо- та відео- матеріалами, тощо.

Беручи до уваги, що віртуальна професійна спільнота та її віртуальна платформа є структурованими утвореннями та повинні забезпечувати комплексну практичну професійну діяльність, виникає потреба у визначенні їх координатора та модераторів (за потребою) тематичних секцій (клубів), які можуть утворюватися у середині віртуальної спільноти.

Враховуючи великий спектр можливостей, які надає віртуальна спільнота для забезпечення неперервного методичного та навчального супроводу професійної діяльності спеціалістів, обласний центр практичної психології і соціальної роботи Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників обрав одним із важливих напрямів у своїй діяльності розвиток та інтегрування ІКТ у систему післядипломної освіти соціальних педагогів закладів освіти Черкаської області. В межах експериментально-наукового дослідження «Організаційно-педагогічні умови розвитку професійної компетентності соціального педагога у післядипломній освіті» з 2012 року започаткована віртуальна професійна спільнота «Соціум», призначення якої – забезпечувати умови для активного змістовного спілкування та неперервного методичного, освітнього, консультативного та наукового супроводу професійної діяльності соціальних педагогів закладів освіти, спрямованого на розвиток їх професійної компетентності як спеціалістів психологічної служби системи освіти України (додаток 1). Віртуальною платформою спільноти «Соціум» є персональний сайт «Права людини в школі» <http://prava-cheloveka.at.ua/>.

Основними веб-розділами експериментальної моделі віртуальної спільноти «Соціум» є:

- **«Новини» («Головна сторінка»)**, де висвітлюються події, заходи та актуальні новини з професійної діяльності як спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області, так і України та інших країн, а також розміщується інформація про конкурси, акції, пропозиції про співпрацю від Всеукраїнських та Міжнародних неурядових установ, громадських організацій, участь у яких сприяє вирішенню завдань діяльності віртуальної спільноти «Соціум», і зокрема розвитку професійної компетентності соціальних педагогів;

- **«З досвіду роботи» («Каталог файлів»)**, в якому учасники віртуальної спільноти «Соціум» за бажанням створюють персональні

сторінки-блоги та розміщують матеріали з власного професійного досвіду;

• **«Соціальний педагог: професія захисту» («Каталог статей»)**, який в свою чергу складається з підрозділів:

- 1) **«Навчально-методичні матеріали»**, де розміщуються анонси підручників, навчально-методичних посібників, збірників та фахових періодичних видань, а також методичні рекомендації, рекомендовані програми факультативних та спецкурсів з профілактичної тематики, актуальні статті з питань розвитку професійної компетентності спеціалістів психологічної служби тощо;
- 2) **«Нормативно-правова документація»**, який є своєрідним електронним збірником законодавчої бази професійної діяльності спеціалістів психологічної служби закладів освіти різного типу;
- 3) **«Відеотека»** – каталог відеоматеріалів інформаційно-просвітницького, превентивного та профілактичного спрямування за тематичними напрямками

• **«Територія Прав Людини» («Щоденник»)**, де розміщуються актуальні статті як науковців, правозахисників, так і учасників віртуальної спільноти з питань попередження порушення прав дитини, прав людини в освітньому середовищі, в соціумі та щодо механізму захисту прав дитини, а також інші матеріали, спрямовані на розвиток захисної компетенції соціального педагога як складової професійної компетентності спеціаліста.

• **«Форум»**, призначений для розміщення і обговорення актуальних питань з професійної діяльності учасників спільноти та інших актуальних питань, дотичних до сфери соціальної педагогіки, практичної психології, сімейного виховання, захисту Прав Людини тощо, а також для організації та проведення Інтернет-семінарів, Інтренет-форумів, дистанційних майстер-класів, конкурсів, конференцій, інших форм Інтернет-спілкування, спрямованих на вирішення актуальних завдань соціально-педагогічної діяльності, формування професійного мислення та підвищення професійного іміджу спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області;

• **«Каталог сайтів»**, який містить посилання на сайти, корисні як для спеціалістів психологічної служби, так і для дітей, учнів,

батьків, студентів, педагогічних працівників та усіх зацікавлених питаннями, які обговорююся у спільноті;

- **«Гостьова книга»**, відкрита для всіх бажаючих залишити свої відгуки та пропозиції щодо організації діяльності спільноти, або інформацію з питань, визначених для розміщення на сайті;

- **«Фотоальбоми»** для розміщення фоторепортажів подій з професійної діяльності спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області.

- **«Зворотній зв'язок»**, що надає можливість членам та гостям спільноти звертатися до координатора з індивідуальних або організаційних питань в режимі особистих повідомлень.

Координатором віртуальної спільноти соціальних педагогів «Соціум» виступає методист обласного центру практичної психології і соціальної роботи Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників, який здійснює залучення спеціалістів до віртуальної спільноти та забезпечує своєчасне розміщення і поновлення інформації у тематичних розділах спільноти.

Залучення спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області до віртуальної спільноти «Соціум» здійснюється шляхом:

- електронної розсилки анонсу спільноти на електронні скриньки навчальних закладів;
- презентація спільноти та її віртуальної платформи на науково-практичних семінарах, конференціях, майстер-класах, інших навчально-методичних заходах.

У відповідності до мети і завдань спільноти, а також з урахуванням пропозицій та потреб членів VS «Соціум» розділи віртуальної платформи можуть змінюватися шляхом створення нових та/або перейменування існуючих розділів (тематичних сторінок)

Перший етап впровадження експериментальної моделі віртуальної спільноти «Соціум» як складової інформаційно-комунікаційного освітнього простору показав, що така організаційна форма дистанційного методичного супроводу може бути дійсно ефективною та сприяти розвитку професійної компетентності соціального педагога при умові, що вона буде підтримувати, збагачувати, підсилювати творчу роботу спеціалістів, забезпечувати безперервне навчання соціальних педагогів та стимулювати їх активність всередині спільноти.

Подальше вирішення даної науково-методичної проблеми потребує аналізу та адаптації досвіду як зарубіжних, так і вітчизняних освітніх віртуальних спільнот. Буде продовжена робота по забезпеченню організаційно-педагогічних умов для проведення в рамках діяльності віртуальної спільноти навчальних семінарів, дистанційних майстер-класів, вебінарів в режимі «он-лайн». Шляхом проведення експерименту буде здійснена перевірка ефективності організації діяльності віртуальної спільноти з урахуванням особливостей використання регіонального інформаційно-комунікаційного простору для розвитку професійної компетентності соціального педагога засобами ІКТ у системі післядипломної педагогічної освіти

Додаток 1

ПОЛОЖЕННЯ

про віртуальну спільноту соціальних педагогів закладів освіти «Соціум»

I. Загальні положення

1.1. Положення про віртуальну спільноту соціальних педагогів закладів освіти «Соціум» (далі – Положення) розроблено відповідно до Конституції України; Закону України «Про освіту» (від 23 травня 1991 р., № 1991); Закону України «Про вищу освіту» (від 17 січня 2002 р., № 2984-14); Закону України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» (від 4 лютого 1998 р., № 75); Постанови Верховної Ради України «Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 2000 – 2002 роки» (від 06.07.2000р., № 1851-III); Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» (від 31.07.2000 р., № 928); Постанови Кабінету Міністрів України (від 28 березня 2002 року № 379) «Про затвердження Державної програми «Вчитель» із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України (від 11 травня 2011 року №493); Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р, № 161; Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні, затвердженої Міністром освіти і науки України 20.12.2000 р.

1.2. Віртуальна спільнота соціальних педагогів «Соціум» (далі VS «Соціум») є однією з форм інформаційно-методичної підтримки спеціалістів психологічної служби системи освіти України, зокрема соціальних педагогів закладів освіти Черкаської області та забезпечення їх професійного та особистісного зростання. Участь у VS «Соціум» дозволить спеціалістам розповсюджувати педагогічний досвід, спілкуватися та висловлювати свої думки з актуальних питань професійної соціально-педагогічної діяльності, підвищувати рівень правової грамотності та обізнаності в галузі Прав Людини.

1.3. VS «Соціум» надає можливість для самореалізації та самоствердження засобами віртуального спілкування, яке відображує різні сфери діяльності соціального педагога в реальності: практичну діяльність; методичну підготовку; спілкування з колегами; консультування; самоосвіту; участь в конкурсах; отримання інформації про нові освітні та соціальні проекти тощо.

1.4. Віртуальною платформою спільноти «Соціум» є персональний сайт «Права людини в школі», доменне ім'я (адреса): <http://prava-cheloveka.at.ua>.

1.5. Членами та зареєстрованими учасниками (далі – Користувачами) VS «Соціум» можуть бути спеціалісти психологічної служби закладів освіти; керівники установ освіти, педагогічні працівники усіх категорій, студенти ВНЗ різних рівнів акредитації, зокрема ті, що навчаються за спеціальністю «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота», батьки або особи, що їх замінюють, представники широкої громадськості, зацікавлені у отриманні якісної інформації з питань соціально-педагогічної та психолого-педагогічної підтримки, а також в галузі Прав Людини.

II. Мета та основні завдання діяльності віртуальної спільноти соціальних педагогів закладів освіти «Соціум»

2.1. **Метою діяльності VS «Соціум»** є формування віртуального простору для спілкування соціальних педагогів та поширення їх інноваційного досвіду з різних напрямів практичної професійної діяльності

2.2. **Основними завданнями діяльності VS «Соціум»** є:

2.2.1. Об'єднання в рамках діяльності VS «Соціум» методичного і творчого потенціалу спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області.

2.2.2. Створення умов для взаємодії та спілкування спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області, зокрема соціальних педагогів, обговорення актуальних питань професійної діяльності, розповсюдження передового соціально-педагогічного досвіду шляхом публікацій їх статей, творчих робіт, узагальнення результатів професійної діяльності тощо.

2.2.3. Поширення та обмін інформацією про останні зміни у нормативно-правовій базі діяльності спеціалістів психологічної служби системи освіти України, в галузі Прав Людини; розміщення коментарів та консультацій спеціалістів відповідного профілю.

2.2.4. Обмін інформацією та обговорення професійних подій, що стосуються діяльності як соціальних педагогів закладів освіти Черкаської області, так і спеціалістів психологічної служби системи освіти України в цілому.

2.2.5. Проведення соціально-педагогічних досліджень та опитувань з метою узагальнення інформації з актуальних питань соціально-педагогічної діяльності, швидкого реагування на професійні потреби спеціалістів психологічної служби та надання методичних рекомендацій.

2.2.6. Ознайомлення з результатами соціально-психологічних та соціологічних досліджень галузі освіти та Прав Людини.

2.2.7. Здійснення науково-методичного та консультативного супроводу професійної діяльності соціальних педагогів закладів освіти Черкаської області, в т.ч. в рамках діяльності форумів та, у разі потреби, в режимі електронної пошти.

2.2.8. Організація і проведення Інтернет-семінарів, Інтренет-форумів, дистанційних майстер-класів, конкурсів, конференцій, інших форм Інтернет-спілкування, спрямованих на вирішення актуальних завдань соціально-педагогічної діяльності, формування професійного мислення та підвищення професійного іміджу спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області.

2.2.9. Створення бази та каталогу методичних і творчих напрацювань спеціалістів психологічної служби з досвіду практичної роботи (розробки навчально-розвивальних занять, просвітницьких та профілактичних заходів, проектів, досвід використання інноваційних технологій, апробації та адаптації зарубіжного досвіду тощо) за тематичними напрямками.

2.2.10. Створення бази та каталогу відеоматеріалів інформаційно-просвітницького, превентивного та профілактичного спрямування за тематичними напрямками.

2.2.11. Задоволення потреб спеціалістів психологічної служби у безперервній освіті.

2.2.12. Налагодження співпраці соціальних педагогів Черкаської області з громадськими організаціями та Центрами, в т.ч. міжнародними, в коло повноважень яких входить здійснення інформаційно-просвітницької, профілактичної, захисної та освітньої діяльності щодо попередження негативних соціальних явищ у суспільстві, і зокрема в освітньому середовищі з метою створення умов для опанування соціальними педагогами сучасними методиками та технологіями соціально-педагогічної діяльності, розвитку вмінь та навичок застосування їх в практичній діяльності, підвищення рівня професійної майстерності соціальних педагогів .

2.2.13. Створення умов для активізації та розвитку проектної діяльності в роботі спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області, в т.ч. за грантової підтримки.

III. Принципи та функції діяльності віртуальної спільноти соціальних педагогів закладів освіти «Соціум»

3.1. **Принципами** діяльності VS «Соціум» є:

- позитивне ставлення до матеріалів своїх колег;
- бажання ділитися своєю творчістю, досвідом, знаннями;
- конструктивна критика;
- коректне спілкування;
- ініціативність;
- продуктивність;
- активність;
- добровільність;
- дотримання авторських прав.

3.2. VS «Соціум» виконує такі **функції**, як:

- інформаційна;
- консультативна;
- діагностична;
- організаційна;
- посередницька.

IV. Структура VS «Соціум»

4.1. Основними розділами VS «Соціум» є:

✓ **Головна сторінка**, де розміщується актуальна інформація та новини з питань професійної діяльності спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області, України та міжнародної діяльності, а також інформація та новини з актуальних питань в галузі Прав Людини.

✓ **Тематична сторінка «Соціальний педагог: професія захисту»**, призначена для розміщення матеріалів з актуальних питань професійної соціально-педагогічної діяльності в закладах освіти різного типу (навчально-методичні матеріали, нормативно-правова документація, представлення практичного досвіду роботи соціальних педагогів тощо).

✓ **Тематична сторінка «Територія Прав Людини»**, призначена для розміщення матеріалів з актуальних питань в галузі Прав Людини, зокрема щодо забезпечення дотримання прав дитини в освітньому середовищі.

✓ **Сторінка «Каталог файлів»** – призначена для створення бази та каталогів методичних і творчих напрацювань спеціалістів психологічної служби з досвіду практичної роботи, відеоматеріалів інформаційно-просвітницького, превентивного та профілактичного спрямування за тематичними напрямками.

✓ **Сторінка «Каталог сайтів»**, де будуть розміщуватися посилання на сайти, які становлять професійний інтерес соціальних педагогів з різних напрямів їх практичної діяльності з учасниками навчально-виховного процесу та з питань самоосвіти і професійного самовдосконалення.

✓ **Форум**, призначений для розміщення і обговорення актуальних питань соціально-педагогічної діяльності та захисту Прав Людини, а також для організації та проведення Інтернет-семінарів, Інтернет-форумів, дистанційних майстер-класів, конкурсів, конференцій, інших форм Інтернет-спілкування, спрямованих на вирішення актуальних завдань соціально-педагогічної діяльності, формування професійного мислення та підвищення професійного іміджу спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області.

✓ **Фотоальбоми**, призначені для розміщення фотоматеріалів подій з професійної діяльності спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області.

✓ **Гостьова книга**, відкрита для всіх бажаючих залишити свої відгуки або інформацію з питань, визначених для розміщення на сайті.

✓ **Сторінка зворотнього зв'язку**, що надає можливість членам та учасникам спільноти звертатися до адміністратора з індивідуальних або організаційних питань в режимі особистих повідомлень.

4.2. Структура Спільноти може змінюватися шляхом створення нових та/або перейменування існуючих розділів (тематичних сторінок) у відповідності до мети і завдань спільноти, а також з урахуванням пропозицій та потреб членів VS «Соціум».

V. Права та обов'язки Гостей та Членів VS «Соціум»

5.1. Незареєстровані або Непереверені (далі – Гості) учасники VS «Соціум» мають вільний доступ до матеріалів, розміщених у розділах Спільноти, призначених для загального користування.

5.2. Гості VS «Соціум» мають право використовувати доступні їм матеріали сайту у своїй професійній діяльності за умови дотримання авторських прав.

5.3. Гості VS «Соціум» мають право ознайомитися з іншими (закритими) матеріалами Спільноти за особистим погодженням з Координатором спільноти.

5.4. Гості VS «Соціум» зобов'язані:

- ознайомитися з цим Положенням;
- дотримуватися принципів діяльності спільноти (п. 3.1).

5.5. Зареєстровані та Переверені члени VS «Соціум» (далі – Члени) мають вільний доступ до усіх розділів Спільноти та розміщених у них матеріалів з метою подальшого використання у своїй професійній діяльності за умови дотримання ними авторських прав.

5.6. Члени VS «Соціум» мають право:

- вести персональну сторінку-блог у розділі «З досвіду роботи» за погодженням з Координатором Спільноти;
- завантажувати матеріали з віртуальної платформи Спільноти з метою подальшого використання у своїй професійній діяльності за умови дотримання ними авторських прав;
- виносити актуальні питання та нові матеріали з професійної діяльності на загальне обговорення у форумі;

- пропонувати матеріали з власного практичного досвіду для розміщення у відповідних тематичних розділах Спільноти;
- брати участь у обговоренні актуальних питань та нових матеріалів з професійної діяльності;
- встановлювати та здійснювати співпрацю з подібними віртуальними спільнотами з інших областей України та з міжнародними;
- брати участь у Інтернет-заходах Спільноти;
- вносити пропозиції по вдосконаленню діяльності VS «Соціум», її модернізації, реконструкції та тематичного наповнення розділів Спільноти;
- отримувати заохочення за результатами активності у Спільноті;
- отримати за погодженням із Координатором VS «Соціум» статус Модератора тематичного розділу (форми Інтернет-спілкування) Спільноти за результатами його активності.

5.7. Члени VS «Соціум» зобов'язані:

- надати про себе достовірну інформацію при реєстрації;
- ознайомитися з цим Положенням;
- дотримуватися принципів діяльності спільноти (п. 3.1).

VI. Організація роботи віртуальної спільноти соціальних педагогів закладів освіти «Соціум»

6.1. VS «Соціум» створена як форма дистанційної інформаційно-методичної підтримки спеціалістів психологічної служби системи освіти України, зокрема соціальних педагогів закладів освіти Черкаської області в рамках діяльності обласного центру практичної психології і соціальної роботи (далі – ОЦППСР) Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників (далі – Черкаського ОПОПП).

6.2. Відповідальність за організацію діяльності VS «Соціум» покладається на методиста-соціального педагога ОЦППСР Черкаського ОПОПП (далі – Координатор).

6.3. Координатор VS «Соціум»:

- здійснює ефективне керівництво діяльністю спільноти;
- створює умови для безперервної взаємодії та спілкування членів VS «Соціум»;

- сприяє об'єднанню в рамках діяльності VS «Соціум» методичного і творчого потенціалу спеціалістів психологічної служби закладів освіти Черкаської області;
- сприяє та/або ініціює обговорення актуальних питань професійної діяльності, розповсюдження передового соціально-педагогічного досвіду;
- здійснює підготовку інформаційних, навчальних та науково-методичних матеріалів для розміщення у розділах Спільноти;
- здійснює своєчасне рецензування та редагування (за потребою) матеріалів, поданих учасниками та/чи Координаторами для розміщення у розділах Спільноти;
- здійснює науково-методичний та консультативний супровід діяльності VS «Соціум»;
- сприяє організації та проведенню різних форм Інтернет-спілкування, спрямованих на вирішення завдань діяльності VS «Соціум»;
- сприяє налагодженню співпраці членів спільноти з національними та міжнародними громадськими організаціями та Центрами, в т.ч. шляхом розвитку проектної діяльності тощо;
- подає клопотання керівництву Черкаського ОПОПП про заохочення найактивніших Модераторів та членів VS «Соціум»;
- оформлює звітну інформацію про діяльність VS «Соціум»;
- здійснює іншу діяльність відповідно до мети та завдань діяльності VS «Соціум».

6.4. В рамках діяльності VS «Соціум» можуть функціонувати інші форми дистанційного спілкування (творчі майстерні, майстер-класи, тематичні блоги, клуби за інтересами та/або тематичними напрямками тощо), які створюються членами спільноти за погодженням із Координатором.

6.5. Модераторами інших форм дистанційного спілкування в рамках діяльності спільноти виступають ініціатори їх створення з числа Членів спільноти (далі – Модератори).

6.6. Модератори VS «Соціум»:

- ініціюють різноманітні віртуальні заходи та форми Інтернет-спілкування членів Спільноти;

- здійснюють керівництво своїми тематичними розділами (формами Інтернет-спілкування);
- здійснюють підготовку інформаційних та навчально-методичних матеріалів для розміщення у відповідних розділах Спільноти;
- контролюють (не рідше 1 (одного) разу на тиждень) роботу своїх тематичних розділів (форм Інтернет-спілкування);
- аналізують результати роботи своїх тематичних розділів, оформлюють звітну інформацію;
- рекомендують активних членів VS «Соціум» до заохочення;
- контролюють дотримання членами та учасниками своїх тематичних розділів (форм Інтернет-спілкування) принципів діяльності VS «Соціум»;
- здійснюють іншу діяльність в рамках повноважень, делегованих їм Координатором, відповідно до мети та завдань діяльності VS «Соціум».

6.7. Загальний контроль за діяльністю Модераторів та організованих ними тематичних розділів (форм дистанційного спілкування) здійснює Координатор.

6.8. Координатор має право припинити або ліквідувати функціонування будь-якої з утворених форм дистанційного спілкування у разі порушення їх Модераторами або членами принципів діяльності (п. 3.1.) та/або обов'язків членів VS «Соціум» (розділ V).

6.9. Інформаційні, навчальні, методичні матеріали та ресурси, розміщені у розділах Спільноти знаходяться у вільному доступі для всіх Членів VS «Соціум» (п. 5.5).

6.10. З метою забезпечення дотримання авторських прав частина матеріалів (за попереднім погодженням з їх авторами) може надаватися тільки в особистому листуванні членів VS «Соціум» з Координатором та Модераторами або автором матеріалів.

6.11. Тематичне спрямування матеріалів та розділів VS «Соціум» визначається Членами спільноти, Координатором та Модераторами.

6.12. Будь-який Член спільноти може висунути ініціативу на загальне обговорення і будь хто з Членів та/або Гостей Спільноти можуть її підтримувати, розвивати та обговорювати при умові дотримання принципів діяльності VS «Соціум».

VII. Заключні положення

7.1. VS «Соціум» реорганізується Координатором з урахуванням запитів та професійних потреб членів спільноти.

7.2. VS «Соціум» ліквідується Координатором у разі втрати її актуальності або доцільності існування за погодженням із керівництвом Черкаського ОПОПП.

8.3. Реорганізація та/або ліквідація віртуальної спільноти здійснюється Координатором із обов'язковим попередженням Членів VS «Соціум» не пізніше як за 1 (один) місяць до запланованої дати реорганізації/ліквідації.

8.4. У разі ліквідації VS «Соціум» Координатор (у разі потреби) вирішує питання про збереження попередньо сформованої методичної бази та передачі її уповноваженій особі з числа Членів VS «Соціум» з повідомленням контактної інформації цієї особи Членам віртуальної спільноти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дворецька Г. В. Соціологія [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Г. В. Дворецька. – К. : КНЕУ, 2002. – 472 с. – Режим доступу до підручника : <http://www.info-library.com.ua/books-book-160.html>
2. Малицька І. Д. Феномен віртуальних освітніх спільнот у системах освіти зарубіжних країн: підходи до вивчення понять [Електронний ресурс] // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – № 4 (30). – Режим доступу до журналу : <http://www.journal.iitta.gov.ua>.
3. Ожегов С. И. Словарь русского языка // С. И. Ожегов / под ред. д. ф. н. профессора Н. Ю. Шведовой. — М. : Изд-во «Советская энциклопедия», 1973. — 846 с.
4. Патаракин Е. Д. Сетевые сообщества и обучение / Е. Д. Патаракин / – М. : «ПЕР СЭ», 2006. – 112 с. – С. 22-23.
5. Спільнота [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Спільнота> - Вікіпедія.

6. Степанов В. Ю. Моделювання інформаційно-комунікативного простору в інформаційному суспільстві [Електронний ресурс] / В. Ю. Степанов // Державне будівництво : Електронне наукове фахове видання Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – 2009 – № 2. – Режим доступу до статті : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2009-2/doc/1/06.pdf>
7. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс] / Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80> – Офіційний веб-портал Верховної Ради України.
8. Сугестивні технології маніпулятивного впливу [Електронний ресурс] : навч посіб. / [В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк, Л. Ф. Компанцева, Є. Д. Скулиш, О. Д. Бойко, В. В. Остроухов]; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. – К. : ЗАТ «ВІПОЛ», 2011. – 248 с. – Режим доступу до підручника : http://nashaucheba.ru/docs/51/50303/conv_1/file1.pdf
9. Теремко В. Г. Соціальні спільноти у сучасних суспільних системах [Електронний ресурс] // Теремко В. Г. Соціологія : [підручник] / В. Г. Теремко. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 432 с. – Режим доступу до підручника : <http://readbookz.com/book/138/3895.html>.

Видання підготовлено до друку та віддруковано
редакційно-видавничим відділом ЧОППОП
Зам. №1322 Тираж 100 пр.
18003, Черкаси, вул. Бидгощська, 38/1